

Groepsfoto's in coronatijd

Tekst | Beeld | Frans Peeters

Het managementteam van mijn school wilde graag wat groepsfoto's in verschillende samenstellingen voor op de website. Aangezien we te maken hebben met de anderhalve-meter-regel, heb ik het plan opgevat om iedereen individueel te fotograferen en daarna de groepjes bij elkaar te laten Photoshopen.

Met dat plan in mijn hoofd ben ik langsgaan bij een fotovriend om in zijn studio uit te zoeken wat met 'beperkte' middelen de beste opstelling moest zijn voor dergelijke portretfoto's: allemaal gelijk belicht, gelijke kleuren én hetzelfde kader. En dat eventueel op verschillende locaties en op andere tijdstippen. Ook hebben we een workflow bepaald in Lightroom en Photoshop om de foto's snel om te zetten, vrijstaand te maken en te monteren tot groepsfoto.

Op school heb ik die opstelling nauwkeurig nagebouwd in de gymzaal. Daar was lekker veel ruimte, vooral voor de logistieke looproutes en dat werkte heel goed. De foto's van het MT (ma-

agement team) waren met de vooraf uitgezochte instellingen snel gemaakt en met de geplande workflow waren de groepsfoto's redelijk eenvoudig in elkaar te zetten.

Ik was zo enthousiast over het resultaat, dat ik besloot ongeveer hetzelfde te doen met 200 (!) eindexamenkandidaten voor het fotojaarboek. Zoals op veel scholen het geval is, laten wij ook elk jaar een soort herinneringsboek maken waarin alle eindexamenleerlingen in groepjes staan afgebeeld met hun naam erbij. Die leerlingen heb ik allemaal in drie poses gefotografeerd en ze in groepjes naar keuze gezet. Dat was een megaklus, maar het was erg leuk om te

doen en ik kreeg veel positieve feedback van de leerlingen op de resultaten. Hoe gaat het maken van dergelijke groepsfoto's in zijn werk?

De opstelling

Voor een goede montage is het nodig dat de losse portretfoto's allemaal op dezelfde manier worden genomen. In het schema dat we hebben gemaakt kun je zien hoe de opstelling het beste opgezet kan worden. Je moet proberen te werken met een vaste opstelling, zodat er niets verandert aan de omstandigheden. In mijn geval had ik vanaf links mijn Phottix Indra 360 studioflitser met een achthoekige softbox van 90 cm die één meter van het model moet staan en flitst vanaf een hoogte van tussen de 1.80 en 2 meter. Hoe dichterbij de flitser op het model staat, hoe zachter het licht zal zijn. Let ook op de hoek waaronder de softbox staat. De hoek is niet precies 90 graden! Het model kijkt als het ware in de rechterkant van de softbox, dan heb je het zachtste licht. Als je de softbox recht op het model zet, heb je al snel last van 'hotspots'.

Aan de rechterkant plaats je een reflectiescherm dat op 60 cm van het model staat. Het is even experimenteren met enkele foto's om te bepalen wat de perfecte hoek van het reflectiescherm is. De afstand van het model tot de witte achtergrond moet ongeveer één

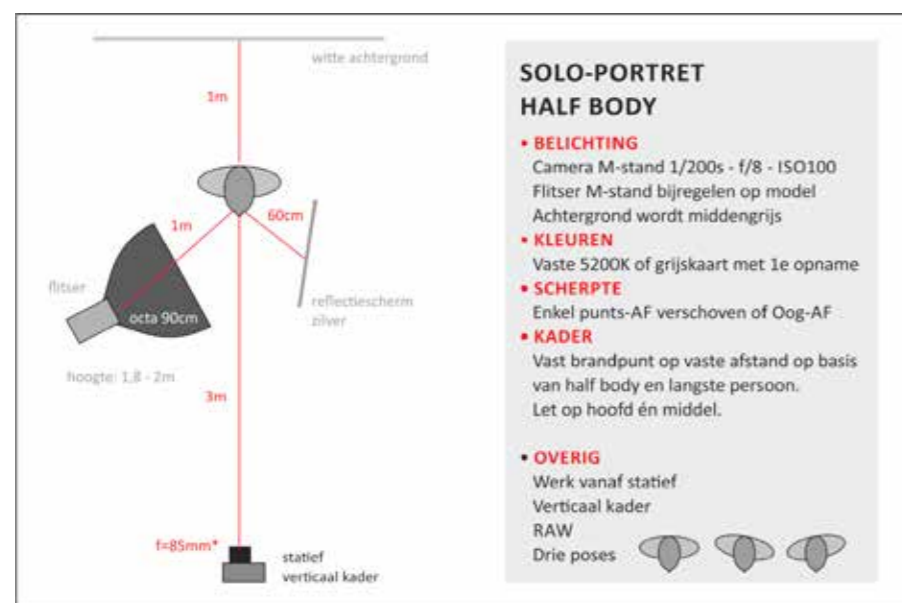
meter zijn, zodat je geen schaduw op de achtergrond krijgt. Aangezien de witte achtergrond niet wordt belicht, zal die achtergrond grijs worden. Maar dat is juist de bedoeling, want dan kun je de foto gemakkelijker vrijstaand maken en dat is precies wat we later gaan doen. De foto's worden half-body gemaakt en je zorgt voor een afstand van drie meter van de camera tot het model. De camera wordt op een statief geplaatst en je kadert verticaal. Zorg dat je altijd precies hetzelfde kadert door vanaf dezelfde afstand met een lens met een vast brandpunt te werken, in mijn geval een AF-S 85mm f/1.4G. Je hebt lange mensen en korte mensen en je schat in hoe lang de langste persoon zal zijn. In mijn geval waren er leerlingen bij van tegen de twee meter. Maar ook kleine personen moeten er nog half-body op staan. In veel gevallen zul je dus veel ruimte overhouden aan de bovenkant van je foto. Op de compositie moeten vooral de verhoudingen intact blijven, opdat de foto zo realistisch mogelijk is. Eerlijk gezegd heb ik op één foto een hele lange leerling een beetje korter gemaakt zodat de foto net iets galanter werd. Die mogelijkheid heb je dus ook! Je kadert dus ruim en je schiet tussen de flitser en het reflectiescherm door. Je gaat uiteindelijk flink bijsnijden, maar je houdt met een D850 makkelijk een groot aantal pixels over. Het is geen probleem als je stukjes van het reflectiescherm of van de softbox meepakt, daar ziet later niemand iets van.

De afstanden in de opstelling moeten echt allemaal precies goed zijn. Met een rolmaat meet je precies de afstanden en met tape markeer je op de grond waar precies alles staat. Poten van het statief, flitser, reflectiescherm en achtergrond heb ik allemaal met tape op de grond

gemarkeerd, want soms wordt er ongemerkt en onbewust net even iets verplaatst. Dankzij de tape kun je heel snel controleren of alles nog op de juiste plaats staat, wanneer je de volgende dag verder gaat. Ook de plaats van de voeten van het model heb ik op de grond gemarkeerd. Het model wordt in drie poses gefotografeerd, namelijk een keer van voren, een keer met de schouders subtiel ingedraaid naar de flitser en een keer met de schouders naar het reflectiescherm. Je kunt dan bij de montage kiezen of je het model in het midden, links of rechts van de groep plaatst.

De instellingen

Om iedereen gelijk op de foto te krijgen, moet de belichting exact gelijk zijn. Je zet de camera in de M-stand en het bestaande licht flits je weg met 1/200s op f/8 en met ISO 100. Als je een foto maakt met die instellingen zonder je flitser, dan

Illustratie van de opstelling

Illustratie: Pieter Dhaeze

Voorbeeld van een foto onbewerkt. Je ziet links de softbox, rechts het reflectiescherm en onderaan hoekjes waar geen achtergrondscherms is

zul je zien dat die foto helemaal zwart is. Het omgevingslicht krijgt geen kans en de flitser zorgt voor de verlichting. Als de belichting altijd hetzelfde moet zijn, moet de flitser ook op de M-stand en je regelt de sterkte daarvan zodanig dat het model goed belicht is. In mijn geval kwam ik uit op een sterkte van 1/8. Da's mooi, want de Phottix werkt met een accu en met een zo lage flitskracht kun je honderden foto's snel achter elkaar maken. De modeling lamp van de Indra heb ik zo hoog mogelijk gezet, zodat ik nog wel genoeg licht had om goed en snel scherp te stellen.

Waar je ook goed op moet letten zijn de

kleuren. Maak de eerste foto met een grijskaart om de witbalans in te stellen of een x-rite colorchecker om een profiel aan te maken voor de serie. Gebruik de enkelpunts autofocus voor de scherpstelling op het dichtstbijzijnde oog en schiet de foto's in RAW.

De organisatie

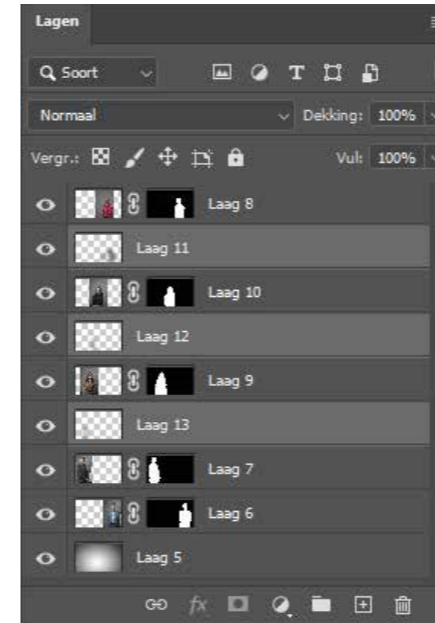
Als fotograaf moet je niet te veel werk hebben met de administratie daaromheen wanneer het heel veel modellen betreft. In mijn situatie ging het om tien leden van het management en ongeveer 200 leerlingen van de examenklassen havo en vwo. Twee leerlingen van de bovenbouw hebben mij geassisteerd tijdens de sessies. Zij zorgden ervoor dat er anderhalve meter afstand werd gehouden, dat mensen zich hielden aan de looproutes en ze inventariseerden met welke andere leerlingen de leerlingen

gemonteerd wilden worden. Ze mochten tot maximaal drie groepjes opgeven. In een lesuur van 45 minuten kon ik van een klas met 30 leerlingen drie foto's per leerling maken. Als er daarna nog tijd over was, mochten ze op mijn camera even de resultaten bekijken en zelfs aangeven welke foto ze het liefst gebruikt zouden willen zien. Vooral de meisjes vonden dat belangrijk. De dag erna hebben de mentoren van de klassen de drie nummers van de RAW-bestanden achter de namen gezet van de leerlingen van hun eigen klas. Zodoende kon ik snel de foto's bij een naam terugvinden. De RAW-bestanden had ik in een map op het netwerk gezet en met het gratis IrfanView kun je gewoon bladeren door RAW-bestanden, als je tenminste de plug-in daarvoor hebt geïnstalleerd. IrfanView staat op mijn school op elke PC geïnstalleerd. Het is een heerlijk programma voor simpele bewerkingen van afbeeldingen, maar je kunt er ook heel snel dingen mee doen die volgens mij met geen enkel ander programma kunnen. Contactafdrukken maken met automatisch de bestandsnaam onder elke foto bijvoorbeeld. Op elke vaste PC op mijn school staat trouwens Adobe Creative Cloud (met Lightroom en Photoshop). De meeste scholen voor voortgezet onderwijs hebben daarvoor een contract met Slim.nl. Elke werknemer van de school kan dan de volledige Adobe Creative Cloud aanschaffen voor 24,75 per jaar en je kunt het dan op drie apparaten installeren en twee keer tegelijkertijd gebruiken.

Lightroom Classic

Iedereen heeft waarschijnlijk zijn eigen manier van werken, maar ik doe het als volgt bij grote klussen. Om te beginnen maak ik op mijn harddisk een map aan met de naam van het project en daarbinnen maak ik een map RAW waar ik alle RAW-bestanden naar kopieer. De ongecomprimeerde RAW-bestanden zijn zo rond de 90 MB groot bij een D850 en je moet echt oppassen dat je je harddisk

Voorbeeld van de lagen van een foto. De gemarkeerde (grijze) lagen zijn schaduwlagen.

niet helemaal volpompt. In het Opname-menu kun je gerust Compressie zonder verlies instellen bij de NEF(RAW)-compressie. Je verliest dan geen kwaliteit en de bestanden worden dan maar half zo groot, maar ze zijn dan toch nog steeds ongeveer 55 MB.

Dan start ik Lightroom Classic en maak ik een nieuwe catalogus in de map van het project en importeer ik de RAW-foto's. Vervolgens maak je je eerste foto met de grijskaart of je profiel tip top in orde en synchroniseer je alles met alle andere foto's. Denk erom dat je op geen enkele foto iets uitsnijdt, want dan gaan alle verhoudingen tot de andere modellen verloren!

Daarna kun je de foto's van een groepje gaan exporteren. Je zoekt in de Biblio-

theek met Ctrl-f naar de eerste foto van een leerling. Klik op het kruisje van het zoekvenster en klik daarna op Ontwikkelen. Je komt dan meteen bij de eerste foto uit van het model en de andere foto's staan daarachter. Als een leerling een voorkeur heeft opgegeven voor één van de drie foto's, dan laat ik de andere twee foto's achterwege. Foto's die mislukt zijn, ga je uiteraard ook niet gebruiken. In een enkel geval staat iemand er bijvoorbeeld op met zijn ogen dicht. Ook moet je altijd opletten bij personen met een bril, want er kan een vervelende reflectie voorkomen vanwege de flitser. Bij hardnekkige problemen kun je modellen met een bril zelfs één keer met en één keer zonder bril fotograferen en dat in Photoshop oplossen. Dat is wat ik bij de foto's van het MT een paar keer heb moeten doen.

Ik selecteer de foto's van bijvoorbeeld groepje 01 en exporteer die naar een submap 01 van dezelfde map als de originele foto met de optie In submap plaatsen. Als je nu zou exporteren zonder de afbeeldingsgrootte aan te passen, krijg je waarschijnlijk enorm grote afbeeldingen. In mijn geval worden ze dan 8256 pixels aan de lange zijde. Dat is niet nodig, want per persoon heb je zoveel pixels niet nodig, zeker niet als het kleine foto's moeten worden. Ik exporteer dan ook met als afbeeldingsgrootte 3000 pixels aan de lange rand.

Bridge

Uiteindelijk moeten de foto's van alle modellen als lagen in een PSD komen. Je kunt dan bijvoorbeeld alle foto's openen

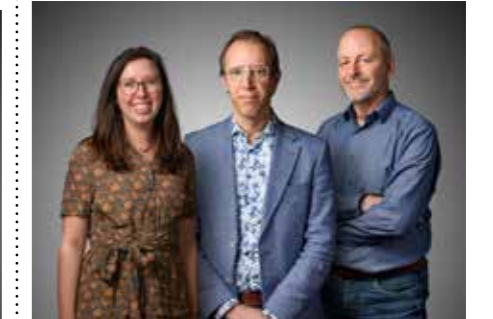

in Photoshop en vervolgens met één foto starten en daar de andere foto's in slepen. Ik doe dit onderdeel van het proces graag met Bridge. Ik open Bridge en blader naar de map van het groepje. Daar heb ik al een mooi overzicht van de kandidaat foto's en daar bepaal ik in principe welke foto van elk model ik ga gebruiken. Je visualiseert al een beetje de uiteindelijke groepsfoto. Wie komt er in het midden, welke modellen kan ik links en rechts plaatsen, zodat ze er allemaal zo mooi mogelijk opstaan? Selecteer van elk model de juiste foto en dan kies je bovenaan op de menubalk achtereenvolgens: Extra - Photoshop - Bestanden laden in Photoshop-lagen. Photoshop wordt geopend met de foto's in lagen en nu kan het feest beginnen!

Photoshop

Zorg dat je het venster van de Lagen open hebt staan, zodat je elke foto op een aparte laag ziet. Het eerste wat je nu doet, is de foto's vrijstaand maken. En dat werkt sinds kort werkelijk op sublieme wijze in Photoshop! Zet voor het gemak het oogje van de laag waar je mee start aan en de rest van de oogjes uit. Je krijgt dan enkel de laag te zien waarop je werkt.

Kies dan voor Selecteren - Onderwerp. Photoshop maakt een selectie en kies nu onderaan in het Lagen venster voor Laagmasker toevoegen. Dat is de derde optie van links. Het model wordt meteen vrijstaand gemaakt! Zoom maar eens flink in en merk op hoe absurd gedetailleerd dit gebeurt. Daar was ik vroeger uren mee bezig. En als ik geen zin had

om het zelf te doen, stuurde ik de foto's op naar India waar je dat tegen betaling kon laten doen. Maar nu gaat dit zo fantastisch goed met een paar klikken dat iedereen het kan. Het kan uiteraard ook met de Tool object selecteren vanuit de gereedschapsbalk (sneltoets w) en dan met de optie Onderwerp selecteren bovenaan in de optiebalk. Je moet dan wel bij Venster vinkjes hebben staan bij Opties en bij Gereedschappen, maar die staan standaard aan. Zorg ook dat je de juiste laag hebt geselecteerd. Als alle foto's vrijstaand zijn gemaakt, ga je van één van de foto's het canvas vergroten met Ctrl-Alt-c of via Afbeelding - Canvasgrootte. De hoogte laat je staan op 3000 pixels, maar de breedte moet worden aangepast. Zet die bijvoorbeeld op 6000 pixels of zelfs meer, afhankelijk van het aantal personen dat uiteindelijk naast elkaar komt. Je kunt bij Plaatsing meteen bepalen of de eerste foto bijvoorbeeld links, rechts of in het midden moet komen. Klik op OK en je krijgt je nieuwe canvas. Zet alle oogjes van de lagen weer aan en sleep de foto's met het Verplaatsen gereedschap (sneltoets v) naar de juiste plaats. Om modellen voor en achter elkaar te krijgen, versleep je de lagen verticaal in het Lagen venster. Als de compositie naar wens is, kun je de foto bijsnijden. Als je de foto nog perfecter wilt maken, dan kun je hier en daar een beetje schaduw aanbrengen. Het is heel natuurlijk dat er schaduw is op een foto als personen voor en achter elkaar staan. Je maakt een nieuwe laag tussen elk model en

daar schilder je met zwart met een grote zachte borstel (600px) links en rechts van het model. Zorg dat de Dekking 100% is en de Strm (stroom - de vloeisnelheid van de streek) ongeveer 12%. Je krijgt dan een subtiele, natuurlijke schaduw. Als je het oogje van de schaduwlaag aan- en uitzet, zie je heel duidelijk het verschil. Voor de foto's van de leerlingen vond ik het veel te veel werk en daar heb ik het niet toegepast. Bekijk de link naar het filmpje onderaan dit artikel voor een korte tutorial. Er moet uiteraard wel een mooie achtergrond achter de vrijstaande foto's komen. Het mooist vind ik een kleur met een verloop. Maak helemaal onderaan een nieuwe laag. Klik op het Verloop gereedschap en klik boven bij de opties op Radiaal verloop (tweede vierkantje met puntje in het midden) en zorg dat bij het gereedschap van wit naar zwart is gekozen. Trek nu ergens vanuit het midden met de muis een lijn naar de rechterbovenhoek. Je krijgt dan een mooi verloop van licht in het midden naar donker in de hoeken, een soort vignet dus. Als je net zoals in mijn geval veel foto's precies dezelfde achtergrond wilt geven, dan kun je beter een afbeelding maken met een flinke breedte van bijvoorbeeld 8000 pixels. Die afbeelding voeg ik helemaal op het eind toe aan de compositie via Bestand - Ingesloten plaatsen. Je krijgt dan een slim object en met Shift ingedrukt, kun je dan de randen van het slimme object naar de randen van de afbeelding slepen tot ze in elkaar klikken. Zorg dat de achter-

grond altijd de onderste laag is. Sleep hem dus eventueel naar onderen als hij ergens tussenin is verschenen. De kleur van je achtergrond kun je eventueel heel snel aanpassen met Ctrl-u (Kleurtoon/verzadiging). Kies de laag met de achtergrond en zorg dat Vullen met kleur en Voorvertoning aangevinkt staan en dan trek je gewoon wat aan de schuifjes om de kleuren te veranderen. Uiteindelijk sla je je PSD op, zodat je altijd nog iets kunt veranderen mocht het nodig zijn. Sla daarna het bestand op als JPG voor het eindproduct. Voor het internet en voor kleine afdrucken is de kwaliteit van 8 goed genoeg. Het heeft dan geen nut de foto op een hogere kwaliteit op te slaan. Het bestand zal alleen maar groter worden, maar het verschil in kwaliteit zie je niet.

Samenvatting

Als je groepsfoto's wilt monteren omdat er een afstandsbeperking is of omdat de groepsleden niet allemaal tegelijk op dezelfde locatie kunnen zijn, dan kom je met de bovenbeschreven procedure tot heel acceptabele resultaten. Het vraagt wel enig zoekwerk en een goede organisatie, maar uiteindelijk heb je goede groepsfoto's, waarbij iedereen er op 'zijn best' uit kan zien. Bovendien heb je geen last van gesloten ogen of afgewende blikken, wat bij 'gewone' groepsfoto's nogal eens het geval is.

Foto's: www.flickr.com/suspeeters/albums
 Instructiefilmpje: <https://youtu.be/UmnPnTFSnCw> ■

De nieuwe, innovatieve Xpozer Prints zijn mooier en duurzamer dan ooit

Tekst | Beeld | Xpozer

Xpozer timmert al zo'n 10 jaar aan de weg van de hoogwaardige fotoprints. Xpozer werd groot door de haarscherpe Xpozer Prints met uniek ophangstelsel. Door het gebruik van het nieuwe, innovatieve printmateriaal kun je Xpozer nu nog gemakkelijker ophangen, verplaatsen, wisselen, opbergen en opnieuw ophangen, zo vaak je maar wilt. Dit maakt Xpozer Prints duurzamer dan ooit.

Al jaren verbeteren de technieken rondom fotoprints. Dat inspireert jonge en innovatieve bedrijven steeds weer tot het ontwikkelen van de beste producten. Zo lanceert Xpozer een nieuw, supersterk printmateriaal. De nieuwe Xpozer Prints zijn waterbestendig en krasbestendig door de slimme nanotextuur.

De print wordt opgebouwd uit kleine dotjes Piëzo-elektrische UV-gel. Hiermee kan een groter contrast worden bereikt, waardoor zwarte delen van een foto dieper zwart zijn. De gel hardt uit en zorgt voor een ijzersterke laag. Waar andere printmerken soms krassen bij het ophangen of verplaatsen van een fotoprint, is dit nieuwe Xpozer-materiaal sterk genoeg om dit eindelijk te kunnen blijven doen. Ook is de afwerking uiterst mat, waardoor je de foto (ook in fel zonlicht) vanuit alle hoeken goed kunt zien.

Doordat de prints waterbestendig zijn,

kun je ze gemakkelijk met een vochtige doek afnemen, en kunnen ze zelfs probleemloos in de badkamer of andere vochtige ruimtes worden gehangen.

Xpozer heeft de nieuwe printers (nu alleen

nog in Nederland) op 23 april gestart. Om het uit te proberen, kun je nu tijdelijk voor maar € 1,- (excl. € 2,95 bijdrage verzending) jouw eigen foto op een proefafdruk bestellen. Dit bestel je via xpozer.com/ innovatie. ■

Heb je een idee voor een artikel, maar weet je niet goed hoe je dat moet aanpakken. Neem contact op met de redactie en we helpen je graag verder.